

ASEAN 5-Year Work Plan on Education (2011-2015)

กับ

แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
ภายในปี 2558 ของประเทศไทย

รศ. ดร. พัทธราวลัย วงศ์บุญสิน

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาคนและย้ายถิ่น

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

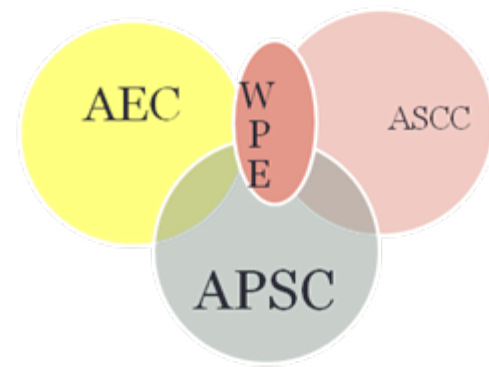
ASEAN Charter

WPE 2011-2015

Art. 1 Purposes

10. To develop human resources through **closer cooperation** in education and life-long learning, and in science and technology, for the **empowerment of the peoples** of ASEAN and for the **strengthening of the ASEAN Community**.

ปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

บทบาทการศึกษา		
APSC	AEC	ASCC
การสร้างความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน	การพัฒนา national skills framework สู่ ASEAN skills recognition framework	การจัดทำเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนร่วมกันสำหรับครูใช้อ้างอิงในโรงเรียน
การส่งเสริมหลักการประชาธิปไตย การเคารพสิทธิมนุษยชนและคุณค่าแห่งสันติสุขในหลักสูตรของโรงเรียน	การส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายไปมาหากันของนักเรียนในภูมิภาคมากขึ้น	การจัดให้มีวิชาเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมอาเซียนในระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ
การส่งเสริมให้ครูเกิดความเข้าใจอันดีและความชื่นชมวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม และความเชื่อที่แตกต่างกันในภูมิภาค: online database	การสนับสนุนให้กำลังแรงงานระดับทักษะเคลื่อนย้ายไปมาในภูมิภาคมากขึ้น โดยมีการปกป้องและยกระดับมาตรฐานการศึกษาและวิชาชีพด้วย	การจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาต่างๆ ของอาเซียน ในฐานะทางเลือกด้านภาษาต่างประเทศในโรงเรียน

APSC	AEC	ASCC
การจัดให้มีเวทีผู้บริหาร โรงเรียนสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในอาเซียน การยกระดับความสามารถ และการพัฒนาเครือข่ายของผู้บริหารโรงเรียน	การพัฒนามาตรฐานอาชีพที่เน้นความสามารถเชิงสมรรถนะในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียนมีศักยภาพในการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการทางอุตสาหกรรม โดยประสานงานกับ งานในส่วนของ ASEAN Labour Ministers Meeting	การส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน โดยการส่งเสริมให้มีโครงการที่ออกไปยังส่วนต่างๆ ขณะนี้มีหลายโครงการดำเนินการอยู่แล้ว เช่น ASEAN Student Exchange Prog; ASEAN Youth Cultural Forum; ASEAN University Youth Summit; AUN Educational Forum เป็นต้น
	การกระตุ้นให้มีการพัฒนามาตรฐานร่วมด้านความสามารถเชิงสมรรถนะสำหรับอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อเป็นฐานในการส่งเสริมให้เกิดการยอมรับความสามารถร่วมกันต่อไป	การสนับสนุนให้ชุมชนในพื้นที่ชนบทเข้าถึงการศึกษาคุณภาพ
		การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน
		การส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ให้นักวิจัยจากประเทศสมาชิกอาเซียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ
		ส่งเสริมความเข้าใจ ความตระหนัก ความห่วงใยด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีการบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรของโรงเรียน ASEAN Green School Awards
		การแบ่งปันทรัพยากร มีการคำนึงถึงเรื่องการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาในระดับภูมิภาค

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการสู่การสร้างประชาคมอาเซียน

การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน

เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายใน 2558

การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อม

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน

การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน: การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสพการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ

การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ระดับการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้า และการเตรียมรับมือ (นักศึกษา สาขาวิศวกรรมศาสตร์ 102 คน ใน กทม และปริมณฑล)

	MEAN	S.D.
2.1 ทำนรู้จัก “อาเซียน (ASEAN)” หรือไม่	2.51	0.76
2.2 ทำนรู้จักความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) หรือไม่	1.91	0.66
2.3 ทำนทราบถึงการเปิดเสรีวิชาชีพวิศวกรรมในอาเซียนในปี 2015 หรือไม่	1.54	0.73
2.4 ทำนทราบถึงการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายวิศวกรในอาเซียนในรูปแบบของ จัดทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) โดยวิศวกรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถ จดทะเบียนเป็นวิศวกรวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer) หรือไม่	1.42	0.55
2.5 ทำนได้มีการเตรียมตัวเพื่อรับกับการเปิดเสรีวิชาชีพบริการทางวิศวกรรมหรือไม่	1.46	0.67

- 1 หมายถึง ไม่ทราบเรื่องนี้มาก่อน
- 2 หมายถึง เคยได้ยินมาบ้าง แต่ไม่ทราบรายละเอียด
- 3 หมายถึง รับทราบเรื่องราวเหล่านี้
- 4 หมายถึง รับทราบเรื่องราวเหล่านี้เป็นอย่างดี ในระดับรายละเอียด

ระดับการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้า และการเตรียมรับมือ (จำแนกตามผลการศึกษา)

	GPA > 3.25		GPA < 3.25	
	MEAN	S.D.	MEAN	S.D.
2.1 ท่านรู้จัก “อาเซียน (ASEAN)” หรือไม่	2.5	0.74	2.52	0.77
2.2 ท่านรู้จักความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) หรือไม่	1.91	0.81	1.91	0.62
2.3 ท่านทราบถึงการเปิดเสรีวิชาชีพวิศวกรรมในอาเซียนในปี 2015 หรือไม่	1.32	0.65	1.6	0.74
2.4 ท่านทราบถึงการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายวิศวกรในอาเซียนในรูปของ จัดทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) โดยวิศวกรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนเป็นวิศวกรวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer) หรือไม่	1.32	0.57	1.45	0.55
2.5 ท่านได้มีการเตรียมตัวเพื่อรับกับการเปิดเสรีวิชาชีพบริการทางวิศวกรรมหรือไม่	1.27	0.55	1.51	0.69

ระดับการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้า และการเตรียมรับมือ (จำแนกตามระดับการศึกษา)

	Undergraduate		Graduate	
	MEAN	S.D.	MEAN	S.D.
2.1 ทำนรู้จัก “อาเซียน (ASEAN)” หรือไม่	2.49	0.75	2.58	0.79
2.2 ทำนรู้จักความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) หรือไม่	1.91	0.66	2	0.85
2.3 ทำนทราบถึงการเปิดเสรีวิชาชีพวิศวกรรมในอาเซียนในปี 2015 หรือไม่	1.53	0.67	1.58	1.08
2.4 ทำนทราบถึงการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายวิศวกรในอาเซียนในรูปของ จัดทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) โดยวิศวกรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนเป็นวิศวกรวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer) หรือไม่	1.43	0.55	1.42	0.67
2.5 ทำนได้มีการเตรียมตัวเพื่อรับกับการเปิดเสรีวิชาชีพบริการทางวิศวกรรมหรือไม่	1.48	0.65	1.17	0.39

ASEAN Mutual Recognition Arrangements (MRAs)

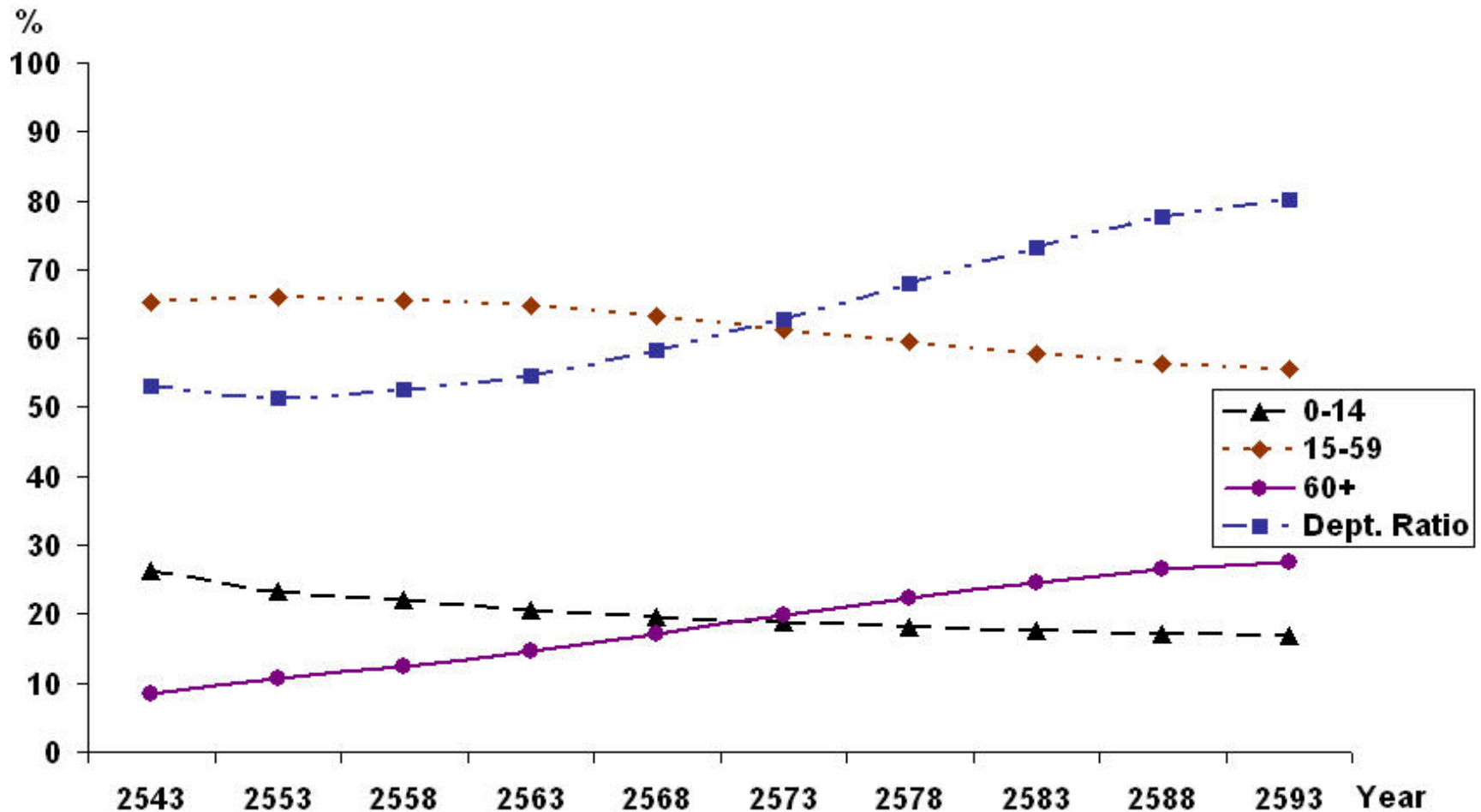
MRA	y/m/d signed
MRA on Engineering Services	2005/12/9
MRA on Architectural Services	2006/11/19
Framework Arrangement for the Mutual Recognition of Surveying Qualifications	2006/11/19
MRA on Nursing Services	2006/12/8
MRA on Medical Practitioners	2008/7/25
MRA on Dental Practitioners	2008/7/25
MRA Framework on Accountancy Services	2008/7/25

ประชากรวัยแรงงาน และ
ประชากรวัยเด็ก
ลดสัดส่วน

ศักยภาพการแข่งขัน
ลดลง

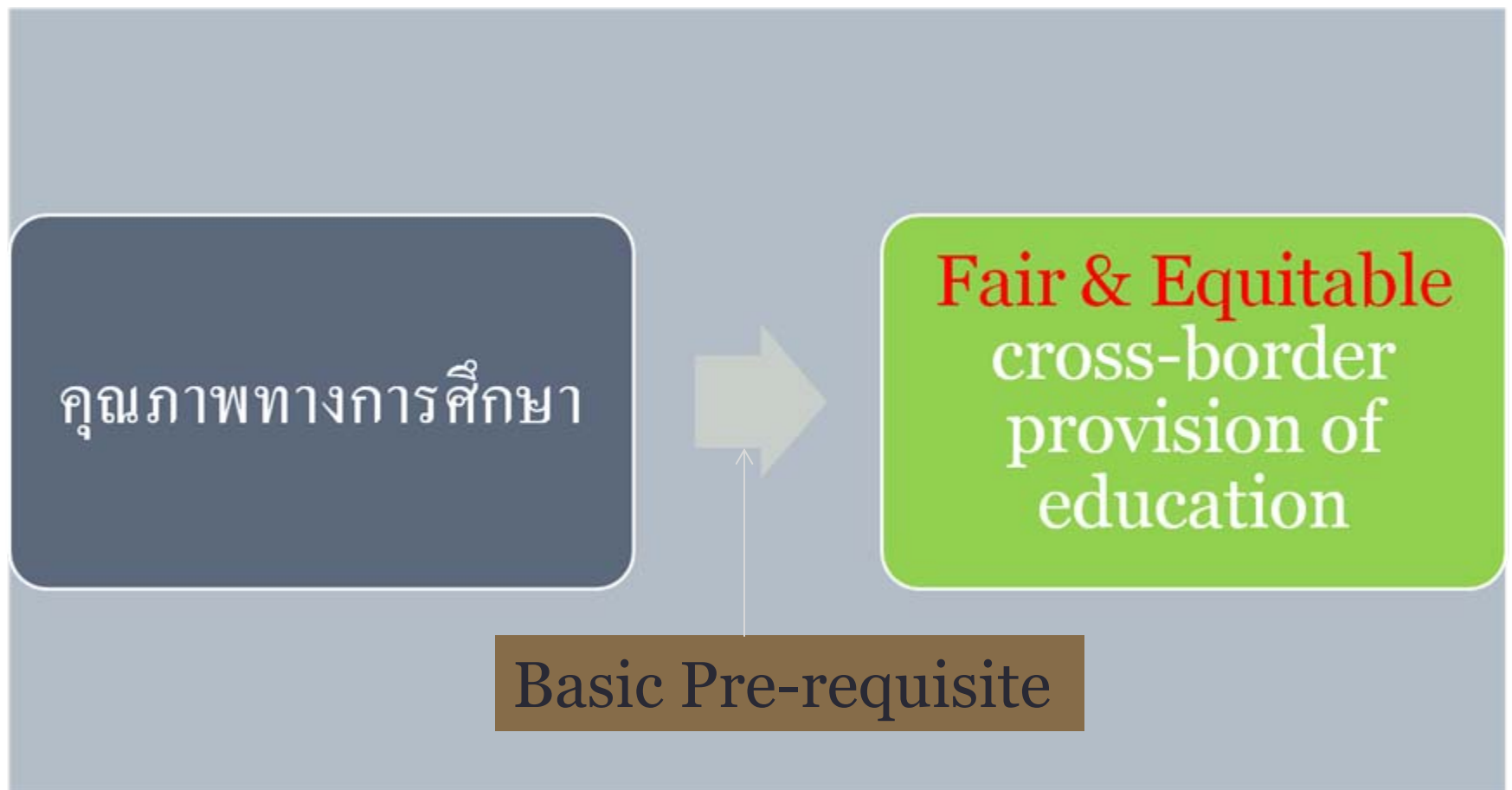
การกระจายตามอายุของประชากร และอัตราส่วนพึ่งพิงในประเทศไทย ปี 2543-2593

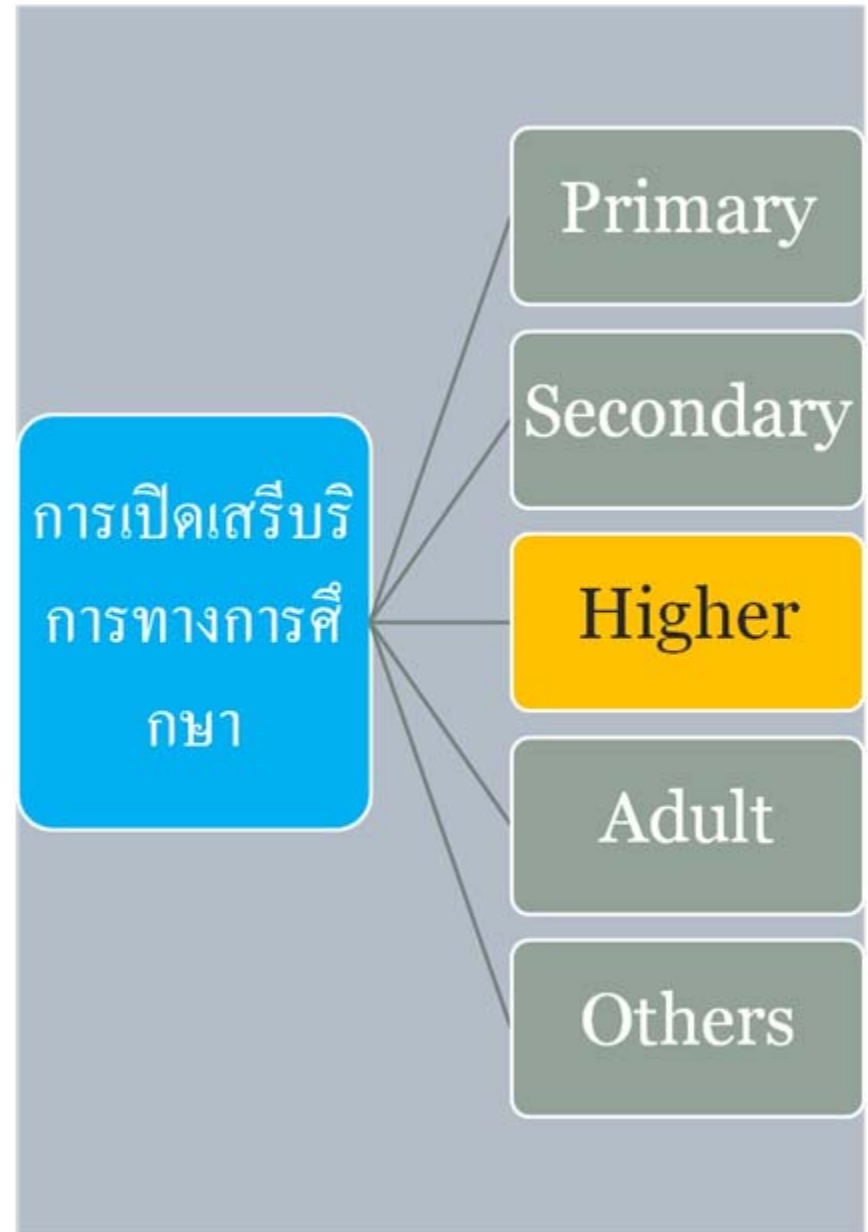
วิเคราะห์แผนกลยุทธ์ไทยที่สอดคล้องกับ **WPE 2011-2015** และเสนอ
แผนการดำเนินงานฯ
หน้า 118-130

นโยบายไทย ด้าน การศึกษาใน กรอบ อาเซียน	แผนปฏิบัติ การ ASCC/APSC/ AEC	ปฏิญญา ชะอำ-หัวหิน	WPE 2011- 2015	แผนการ ดำเนินงานฯ

ข้อคิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา

- การเปิดเสรีการค้าบริการ (GATS):
พัฒนาการระดับปานกลาง (modest)
 - การเปิดเสรีบริการทางการศึกษา:
พัฒนาน้อยมาก
 - ส่วนที่ปรับเปลี่ยนมากที่สุด และมีการเปิดเสรีมาก โดยเปรียบเทียบ:
 - Higher education
 - Post-secondary education at sub-degree level
 - University degree level
 - Mode 2 (Student mobility) ตามด้วย Mode 4 และ Mode 3 ตามลำดับ โดย Mode 1 กำลังปรับตัวมากขึ้น

- การค้าบริการทางการศึกษาส่วนใหญ่ เกิดระหว่างกลุ่มประเทศ OECD
- นักเรียนจากเอเชีย (46% ของนักเรียนทั้งหมดที่ศึกษาในประเทศอื่นที่ไม่ใช่บ้านเกิด)
 - อเมริกาเหนือ และยุโรป: พื้นที่ปลายทางสำคัญ
 - **สิงคโปร์** พัฒนารวดเร็วสู่การเป็นพื้นที่ปลายทางในการรับนักเรียน นักศึกษาจากทั่วโลก
 - 2558 ตั้งเป้าจะรับ 150,000 คน
 - 2549: มหาวิทยาลัยต่างชาติ 16 แห่ง เปิดสาขาในสิงคโปร์ (Mode 3)
 - Cornell Univ, Univ. of Chicago

- ตัวอย่างของประเทศกำลังพัฒนาที่พยายามเพิ่ม Mode 3 (ออก และเข้า)
 - จีน
 - อินเดีย
 - South Africa

มาเลเซีย:

- นักศึกษาจากหลายประเทศ (จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ตะวันออกกลาง หลายประเทศในแอฟริกา)
- มหาวิทยาลัยชั้นนำเปิดสาขาในมาเลเซีย (Monash Univ, MIT)

อินโดนีเซีย

- ตลาดใหม่สำหรับอุดมศึกษา
- 2548: นักศึกษา 14.5% ของผู้อยู่ในวัยเรียนระดับอุดมศึกษาทั้งหมด 29 ล้านคน
- 2563: ตั้งเป้ารับนักศึกษาเพิ่มเป็น 25%
- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ณ 2005: 2681 แห่ง
 - รัฐ 81 แห่ง
 - เอกชน 2600 แห่ง
 - เน้น สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ และบัญชี

- เปิดรับการลงทุน (Mode 3) และครูอาจารย์จากต่างประเทศ (Mode 4) โดยมี Mode 1 ได้ช่วยตาม พรบ การศึกษา ในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา
 - โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาคเอกชน
 - ปัญหาคุณภาพ
 - มุ่งผลกำไร > คุณภาพ

แนวทางที่ผ่านมาของประเทศสมาชิกอาเซียน

- หลายประเทศเน้นความพยายามระดับเอกภาคี ตามความพร้อม (Supply-Driven oriented)
- บางประเทศเน้นความร่วมมือกับนอกภูมิภาคเป็นหลัก เพื่อมุ่งพัฒนาทุนมนุษย์สู่ระดับสากล: สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย
 - แผนฯ เกิน 2558
- ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน ได้รับการสนับสนุนทางเทคนิค และเงินทุนจากองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เน้นแก้ปัญหาในประเทศเป็นสำคัญ
- กลไกส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาค:
 - การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่???
 - การเชื่อมต่อ APSC/AEC/ASCC???
 - ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ผู้สอน **ครูแนะแนว???**

การปรับตัวที่สำคัญของไทย

คุณภาพทางการศึกษา

Fair & Equitable
cross-border
provision of
education

กลไกความร่วมมือด้านการศึกษา

ระดับชาติ

ภูมิภาค

นานาชาติ

ขอบคุณค่ะ